

назначени от ръководителите на съответните министерства и ведомства³. Няма да бъде излишно да се посочи, че голяма част от членовете на ВСС също са представители на министерствата и на други държавни ведомства.

Всички посочени дотук обстоятелства обясняват например лекотата и, нека кажа, безотговорността, с която се позволи откъсването на земеделската статистика и прехвърлянето ѝ към Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа, драмата с отнетия сграден фонд (сградата на ул. "6 септември" № 10) на НСИ, някои недостатъчно аргументирани структурни промени в НСИ, които са извършени в близкото минало и продължават, за съжаление, да се извършват в тази институция и др. Във връзка с това представлява интерес виждането, изразено още през 1991 г. от П. Анастасов (Статистика, 1991, кн. 6, с. 68-69): "Твърде привлекателна за внедряване в новите условия е независимостта на Върховния статистически съвет на Главната дирекция на статистиката, както е била гарантирана чрез Закона от 1910 г. В днешни дни един Висш статистически съвет, независим от Националния статистически институт, ще представлява орган със силен специализиран обществен контрол върху дейността на Националния статистически институт. А такъв контрол ще бъде необходим. Отсъствието на ефикасен контрол лесно би могло да доведе до едностранно, а може би и погрешно насочване на развитието на статистиката в България". Макар и изказани в ранния период на преустройството на българската статистика, някои елементи от това виждане имат според мен и днес, и в перспектива актуален характер. Подобен характер имат и някои други постановки, изразени в статията на П. Анастасов, които заслужават специално внимание и оценка.

Във връзка с всичко изложено дотук бих могъл да направя следните обобщения, свързани със законовото регламентиране на статута и функциите на ВСС:

Първо. Необходимо е да се регламентира и създаде силен, независим и престижен Върховен, а не Висш статистически съвет, с пълномощия, не по-малки например от тези на Съвета за електронни медии и Висшия съдебен съвет. Той трябва да бъде по форма и назначаване на състава независим от ръководството на НСИ, за да може да отстоява заедно с него обективните потребности на статистиката като институция.

Второ. Членовете на Висшия статистически съвет е целесъобразно да се избират на квотен принцип и неговият състав да се утвърждава с указ на

³ За пример, Изпълнителният комитет на Норвежката статистика, който има функции, относително близки с тези на Националния статистически съвет, и включва 7 души, се "избира независимо от политици и държавни чиновници" и се утвърждава с указ на Краля на страната (Ханс Кристиян Остеренг, Статистика, 2003).